

Arja Juvonen ps

Kirjallinen kysymys välittömän asiakastyön määrittelystä laatusuosituksessa hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi 2017—2019 ja määrittelyn selventämisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Päivi Lavanderin väitöskirjassa Nimikesuojattujen ja laillistettujen ammattihenkilöiden työnjako yliopistosairaalan muuttuvassa toimintaympäristössä todetaan, että valtaosa hoitajien työajasta kuuluu muuhun kuin potilaan välittömään hoitoon. Lavander toteaa myös, että valtaosa lähi- ja perushoitajien tehtäväkuvasta ei ole selvä heidän esimiehilleen.

Vanhustenhoidon laatusuositus (Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi 2017—2019) päivitettiin kesällä 2017. Välitön asiakastyö on avattu hyvin laajasti, ja monet tehtävistä ovat kaukana asiakkaan eli vanhuksen viereltä. Siihen luetaan seuraavat asiat: Arkielämän tuki, hoito ja hoiva, toimintakykyä ja kuntouttamista edistävä hoito ja ylläpitävä työote, sosiaalisten suhteiden ja sosiaalisen toimintakyvyn ylläpitäminen, ikääntyneen henkilön toimintakyvyn ja palveluntarpeen arviointi ja hoito- ja palvelusuunnitelmaan päivittäminen. Kodin ja yksikön ulkopuoliset aktiviteetit, ulkoilu, kaupassa käynti, asiointi. Kirjaaminen, mikäli se suoritetaan samalla asiakkaan kanssa. Asiakkaan ja omaisten tukeminen, puhelin — tai muu tekninen yhteys asiakkaan kanssa.

Laatusuosituksen hoitajamitoitus on tehostetussa palveluasumisessa 0,5, ja siihen luetaan ne henkilöt, jotka toteuttavat välitöntä asiakastyötä. Ongelmaksi tulee se, että kun välittömäksi asiakastyöksi luetaan esimerkiksi ulkoilu ja asioiden hoitaminen tai kirjaamista vaativat toimintakyvyn ja palvelutarpeen arviointi ja hoito- ja palvelusuunnitelmaan päivittäminen, niin kaikki tuo asiakasaika on pois itse asiakkaan läheltä ja hoitotyöstä. Pahimmillaan työyksikön henkilöstö kärsii suuresta hoitohenkilöstön vajeesta, mikäli hoitajat joutuvat lähtemään kesken työvuorojen esimerkiksi hoitamaan asiakkaan juoksevia asioita työyksikön ulkopuolelle. Työyksikössä on oltava kuitenkin aina riittävä määrä henkilöstöä paikalla.

Välitön asiakasaika on määritelty hyvin laajasti, ja se tulee aiheuttamaan tehostetussa palveluasumisessa kiirettä, painetta ja työnkuvien epäselvyyttä. Sillä on myös hoidon laatua heikentävä vaikutus, sillä hoitohenkilöstö ei ehdi tänäkään päivänä asiakkaiden kanssa nykymitoituksella 0,5 ulkoilemaan tai virkistäytymään hoivayksikön ulkopuolelle. Välittömän asiakastyön määritelmät on määriteltävä uudelleen siten, että niissä huomioidaan ja avataan todellisesti välitön asiakastyö asiakkaan lähellä eli hoito, hoiva ja kuntoutus ja sen lisäksi kaikki muu asiakastyö, johon tulee olla käytössä muuta kuin hoitajamitoitukseen luettavaa henkilöstöä eli tukihenkilöstöä.

Kirjallinen kysymys KK 445/2017 vp

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten hallitus aikoo selventää vanhustenhoidon laatusuosituksen määritelmää välittömästi asiakastyötä ja

miten hallitus varmistaa sen, että hoitohenkilöstöä on riittävästi toteuttamaan hyvää hoitoa, asiakasaikaa ja asiakastyötä tehostetun palveluasumisen yksiköissä?

Helsingissä 19.10.2017

Arja Juvonen ps